

BE-A0510_001379_004205_DUT

Inventaris van het archief van het Bestuur
van Land- en Tuinbouw. Ministerie van
Landbouw (1927-1953). Neerlegging 1962

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	6
Inhoud en structuur.....	7
Inhoud.....	7
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN	9
I. Bestuur	9
1 - 2 Stukken betreffende de vergaderingen van de directieraad van het Ministerie van Landbouw.....	9
7 - 9 Stukken betreffende het toekennen van eretekens.....	9
II. Personeel	10
20 - 29 Stukken betreffende kader en weddenschalen.....	10
Correspondentie, verslagen en nota's aan de minister.....	11
31 - 32 Stukken betreffende personeelszaken.....	11
34 - 42 Stukken betreffende "signalementen" (beoordelingen).....	12
44 - 51 Stukken betreffende het aanvragen, toekennen en uitreiken van vergoedingen:.....	12
III. Financieel beheer	14
53 - 55 Stukken betreffende aanbestedingen.....	14
56 - 64 Stukken betreffende de begroting.....	14
66 - 74 Stukken betreffende de begroting van de provinciale landbouwkamers, 1949-1950.....	15
75 - 83 Stukken betreffende de begroting van de provinciale landbouwmaatschappijen. 1949-1950.....	15
IV. Algemene stukken	17

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Ministerie van Landbouw. Bestuur van Land- en Tuinbouw (Neerlegging 1962)

Periode:

1927 - 1953

Archiefbloknummer:

BE-A0510.0III.0252

Omvang:

- Omvang geïndexiseerd: 3.96 m
- Laatste bestanddeelnummer: 87.00

Archiefbewaarplaats:

Algemeen Rijksarchief / Archives générales du Royaume

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Nr. 34 is slechts raadpleegbaar vanaf 2020, nr. 35 vanaf 2021, nr. 36 vanaf 2022, nr. 37 vanaf 2023, nr. 38 vanaf 2024, nr. 39 vanaf 2025, nr. 40 vanaf 2026, nr. 41 vanaf 2027 en nr. 42 vanaf 2022.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Algemeen Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Ministerie van Landbouw. Bestuur van Land- en Tuinbouw (Neerlegging 1962)

GESCHIEDENIS

In 1831 werd de landbouwbevoegdheid aanvankelijk ondergebracht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Pas in juni 1884 werd een Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Openbare Werken opgericht. Na de oprichting van een apart Ministerie van Arbeid en Nijverheid op 25 mei 1895 en na de overheveling van het Beheer van Bruggen en Wegen naar het Ministerie van Financiën op 5 augustus 1899, ontstond in 1899 voor het eerst een autonoom en vrij homogeen Ministerie van Landbouw. ¹Dit omvatte behalve een algemeen secretariaat, vier afdelingen: het Beheer van de Landbouw (vanaf 1918: Beheer van Land- en Tuinbouw), de Directie van Waters en Bossen, het Beheer van de dienst voor gezondheid en hygiëne en voor de gemeentewegen, en het Beheer der Schone Kunsten. ²

Tijdens de volgende decennia onderging het Ministerie van Landbouw talrijke naamsveranderingen en bevoegdheidsverschuivingen. In de periode waarin de in deze inventaris beschreven archiefbescheiden ontstonden, heette het departement achtereenvolgens: Ministerie van Landbouw (1926-1932), Ministerie van Landbouw en Middenstand (K.B. van 11 juli 1932), Ministerie van Landbouw (K.B. van 10 januari 1934), Ministerie van Landbouw en Middenstand (K.B. van 20 november 1934), Ministerie van Landbouw (K.B. van 14 januari 1935), Ministerie van Economische Zaken, van Middenstand en Landbouw (K.B. van 15 mei 1938), Ministerie van Landbouw en Middenstand (K.B. van 21 januari 1939), Ministerie van Landbouw (K.B. van 22 februari 1939), Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening (B.S.G. van 12 augustus 1940) en uiteindelijk - na de bevrijding - opnieuw Ministerie van Landbouw. Voor de organogrammen van het departement verwijs ik de lezer graag naar de studie over het Ministerie van Landbouw gerealiseerd door de werkgroep "Archiefvormers" in het Algemeen Rijksarchief. ³

Door de jaren heen vormden de akkerbouw, de veeteelt en diergeneeskunde,

-
- 1 L. VAN MOLLE, Het voormalige Ministerie van Landbouw, in: P. VAN DEN EECKHOUT en G. VANTHEMSCHE (red.), Bronnen voor de studie van het hedendaagse België, 19de-20ste eeuw, Brussel, 2003, p. 429-430.
  - 2 P. BOURGEOIS, C. DEVOLDER, M. GUINAND, S. SUETENS, R. TERRIZZI, C. VAN DER CRUYSSSEN en L. VANDEWEYER, Het Ministerie van Landbouw (1884-1990). Deel I. Organisatiestructuur van de centrale administratie en adviesorganen, Brussel, 1993, pp. 66-68.
  - 3 Ibid., pp. 86-126.

de tuinbouw (groente-, fruit- en sierplantenteelt), waters en bossen, de jacht en de visserij de kern van het bevoegdheidspakket van het Ministerie van Landbouw. ⁴Tijdens de Duitse bezetting in de Tweede Wereldoorlog kwam ook de organisatie betreffende de bevoorrading van het land bij het Ministerie van Landbouw terecht. Op 27 augustus 1940 richtte secretaris-generaal Emiel De Winter de Nationale Landbouw- en Voedings-corporatie (NLVC) op die de volledige bevoegdheid kreeg over de produktie, de verwerking en de handel in landbouwprodukten en voedingswaren. ⁵Na de bevrijding werd het vooroorlogse autonome landbouw-departement zo snel mogelijk heringericht. Het Ministerie van Bevoorrading nam grosso modo de helft van de activiteiten van de afgeschafte Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie over. De andere helft, het eigenlijke landbouwbeleid, kwam opnieuw aan het Landbouwdepartement toe.

ARCHIEF

Het hierna beschreven archief werd in november 1962, na selectie door de heer Gaston Beterams, neergelegd in het Algemeen Rijksarchief. ⁶

---

4 L. VAN MOLLE, op. cit., p. 430.

5 De uitgebreide archieven van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie bevinden zich eveneens in het Algemeen Rijksarchief.

6 ARA, Centraal dossier, nr. M.58.03.

Inhoud en structuur

INHOUD

Deze inventaris beschrijft het archief van één van de afdelingen van het Ministerie van Landbouw, namelijk het Bestuur van Land- en Tuinbouw en zijn voorgangers: het Beheer van Land- en Tuinbouw (1918-1929), de 1e en 2e Algemene Directie van Landbouw (1929-1940) en tenslotte de Algemene Directie Land- en Tuinbouw (1940-1944). De archiefbescheiden beslaan de jaren 1927-1953. Het gaat voor een groot deel om stukken met betrekking tot personeelskwesties: examens, aanwervingen en benoemingen, "signalementen" (beoordelingen), loonsverhogingen, adressenlijsten enzovoort.

Interessanter zijn de archiefbescheiden betreffende het financieel beheer. Vooral de stukken met betrekking tot de begroting van de provinciale landbouwkamers (nrs. 66-74) en van de provinciale landbouwmaatschappijen (nrs. 75-83) verdienen een speciale vermelding. In het artikel 46 van het Koninklijk Besluit van 15 september 1924 betreffende de officiële vertegenwoordiging van de landbouw, werd de taak van de provinciale landbouwkamers als volgt geformuleerd: "De provinciale kamer neemt al de maatregelen die zij nuttig vindt voor de ontwikkeling van den landbouw in de provincie. Zij geeft haar advies nopens al de vraagstukken die den vooruitgang van de landbouw in hare provincie aanbelangen, (...). Zij beantwoordt de vragen om inlichtingen die haar worden toegezonden (...). Zij neemt deel aan de inrichting der landbouwprijskampen (...) (en) draagt bij tot de uitvoering van de maatregelen die de Regering getroffen heeft om de verschillende takken van den landbouw aan te moedigen of te beschermen".⁷ De provinciale landbouwmaatschappijen van hun kant, moesten de nodige maatregelen nemen voor het verspreiden van landbouwverbeteringen en voor het ontwikkelen van landelijke nijverheden, bijdragen tot de uitvoering van de maatregelen "door de openbare machten en door de landbouwkamer genomen tot aanmoediging of bescherming der verschillende takken van den landbouw", en toezicht houden op de bedrijvigheid van de landbouwcomices (artikel 21). Krachtens de artikels 31 en 42 van hetzelfde Koninklijk Besluit waren de provinciale landbouwcommissies en -kamers verplicht om in hun jaarlijkse zitting van de maand februari de rekening op te maken van de ontvangsten en uitgaven van het voorbije dienstjaar, en deze rekening (met de bewijsstukken), evenals de begroting van het lopende jaar aan de gouverneur te bezorgen. Deze laatste moest dit dan binnen de tien dagen aan de minister van Landbouw overmaken.

Deze rekeningen nu, bevatten een schat aan informatie over allerhande fokveedagen, veld- en melkprijskampen, land- en tuinbouw-tentoonstellingen die lokaal georganiseerd werden en waarvoor de provinciale landbouwkamers toelagen verleenden. Ze geven ook een goed beeld van de werking van de

---

7 K.B. van 15 september 1924 (Belgisch Staatsblad, 29-30 september 1924).

plaatselijke landbouwcomicien. We vinden er programma's en reglementen van prijskampen, lijsten van juryleden en van prijswinnaars, en verslagen over de aanleg van proefvelden en de introductie van experimentele teelten. De Provinciale landbouwkamer van Antwerpen bijvoorbeeld, verleende in 1949 toelagen aan niet minder dan 26 projecten, waaronder een aspergetentoonstelling in Mechelen, fokveedagen in Poppel en Puurs, veldprijskampen voor hooiwinning in Turnhout en Herentals, een prijskamp "tot uitzaai van mergkolen na een wintergraan" in Gierle en verschillende melkprijskampen en cursussen "Zuivere melkwinning"...⁸

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

I. BESTUUR

- 1 - 2 STUKKEN BETREFFENDE DE VERGADERINGEN VAN DE DIRECTIERAAD VAN HET MINISTERIE VAN LANDBOUW.*
- 1 1939-1848. 1 pak
- 2 1949-1950. 1 pak
- 3 Stukken betreffende deelname aan internationale conferenties en opdrachten in het buitenland (Europese Organisatie voor Economische Samenwerking, het Belgisch Nationaal Comité voor de Voedings- en landbouworganisatie de Verenigde Naties (FAO) enz.), 1944-1950. 1 pak
- 4 Dossier betreffende de overbrenging van de inspectie van het landbouwonderwijs naar het Ministerie van Openbaar Onderwijs (Regentbesluit van 8 januari 1946), 1946-1947. 1 omslag
- 5 Dossier betreffende de werking en afschaffing van de provinciale landbouwdirecties, en hun vervanging door provinciale coördinatiecommissies, 1947-1949. 1 pak
- 6 Verslagen van de provinciale dienstvergaderingen, 1943. 1 omslag
- 7 - 9 STUKEN BETREFFENDE HET TOEKENEN VAN ERETEKENS.*
- 7 Burgelijke eretekens, 1927-1940. 1 omslag
- 8 Eretekens voor buitenlanders: nationale orden (1930-1939) en het bijzonder landbouwereteken (1949-1951). 1 omslag
- 9 Stukken betreffende voorstellen voor nieuwe eretekens: "Landbouwverdienste" (1927) en de "ordre social" (1937). 1 omslag

II. PERSONEEL

-
- 10 Stukken betreffende aanwezigheden en het naleven van de diensturen, 1945-1948. 1 omslag
- 11 Stukken betreffende de sanitaire organisatie en de Administratieve Gezondheidsdienst, 1940-1947. 1 omslag
- 12 Adressenlijsten, 1932-1951. 1 pak
- 13 Stukken betreffende arbeidsongevallen, 1938-1946. 1 omslag
- 14 Stukken betreffende de toepassing van artikel 75 van het Statuut van het Rijkspersoneel en van artikel 23 van het Koninklijk Besluit van 7 augustus 1939 betreffende het signalement en de bevordering, 1939-1948. 1 omslag
- 15 Stukken betreffende de centrale administratie, 1946-1947. 1 omslag
- 16 Stukken betreffende de classificatie van het personeel, 1938-1939. 1 omslag
- 17 Afschrift van het Ministerieel Besluit van 30 december 1938 betreffende de classificatie van het personeel voor dienstreizen per spoor, 1938-1939. 1 stuk
- 18 Stukken betreffende examens en aanwervingen, 1937-1947. 1 pak
- 19 Stukken betreffende kandidatuurstellingen, 1939-1949. 1 omslag
- 20 *20 - 29 STUKKEN BETREFFENDE KADER EN WEDDENSCHALEN.*
Kader en weddeschalen, 1946-1950. 1 pak
- 21 Organieke reglementering. 1 omslag

-
22	Weddeverhogingen op 30 juni 1945.	1 pak
23	Weddeverhogingen op 31 december 1945.	1 pak
24	Weddeschalen in 1946.	1 pak
25	Weddeverhogingen op 31 december 1946.	1 omslag
26	Weddeverhogingen op 30 juni 1947.	1 omslag
27	Weddeschalen op 1 juli 1948.	1 omslag
28	Weddeverhogingen op 1 januari 1950.	1 pak
29	Weddeschalen voor het meesters-, vak- en dienstpersoneel, 1946-1951.	1 pak
30	Stukken betreffende buitenlandse missies, 1949-1950.	1 omslag
<i>CORRESPONDENTIE, VERSLAGEN EN NOTA'S AAN DE MINISTER</i>		
31	31 - 32 STUKKEN BETREFFENDE PERSONEELSZAKEN. 1926-1941.	1 pak
32	1942-1947.	1 omslag
33	Dossier betreffende de oprichting, de samenstelling en de werking van een personeelsraad in het Departement Landbouw (Koninklijk Besluit van 14 december 1937 betreffende de oprichting vna personeelsraden in de schoot der ministriële departementen), 1937-1940.	1 pak

---

34	34 - 42 STUKKEN BETREFFENDE "SIGNALEMENTEN" (BEOORDELINGEN) 1944-1945.	1 omslag
35	1945-1946.	1 omslag
36	1946-1947.	1 omslag
37	1947-1948.	1 omslag
38	1948-1949.	1 omslag
39	1949-1950.	1 omslag
40	1950-1951.	1 omslag
41	1951-1952.	1 omslag
42	Lijsten van signalementen, 1946-1947.	1 omslag
43	Dossier betreffende de telling van het personeel (Ministerieel Besluit van 5 oktober 1945 betreffende de opmaken van een "statistiek van de op de Rijksbegroting bezoldigde Personen op 15 October 1945", 1945.	1 pak
44	44 - 51 STUKKEN BETREFFENDE HET AANVRAGEN, TOEKENNEN EN UITREIKEN VAN VERGOEDINGEN: Bijzegels (bijratsoenen voor brood), 1946.	1 omslag
45	Compensatievergoedingen "wegens de stijging de prijzen van zekere producten, ten gevolge van de afschaffing van de regeringstoelagen", 1947.	1 omslag
46	Heruitrustingstoelage (uitgekeerd door het Nationaal Hulpfonds	

	voor de Heruitrustingstoelage (uitgekeerd door het Nationaal Hulpfonds voor de huishoudelijke Heruitrusting der werknemers). 1946-1947.	1 omslag
47	Hulpgeld, 1943-1946.	1 omslag
48	Reisvergoedingen, 1933-1945.	1 pak
49	Vergoeding voor "bureelonkomsten", 1938-1943.	1 omslag
50	Vergoedingen voor verblijfkosten, 1943.	1 omslag
51	Volksvakantiekaarten, 1947.	1 omslag
52	Stukken betreffende het gebruik van een persoonlijke auto voor dienstverplaatsing (autoverzekeringen), 1939-1942.	1 omslag

III. FINANCIËEL BEHEER

53 - 55 STUKKEN BETREFFENDE AANBESTEDINGEN.

- 53 Afschriften van omzendbrieven van de Eerste Minister, 1932-1943 en omzendbrieven van het Ministerie van Openbare Werken, 1946-1951. 1 omslag
- 54 Omzendbrieven van het Ministerie van Openbare Werken betreffende "uit de Openbare aanbestedingen uitgesloten aannemers", 1946-1951. 1 omslag
- 55 Stukken emt betrekking tot de aanbestedingen voor de levering van de juwelen van het Landbouwereteken en van het bijzonder landbouwereteken, 1932-1946. 1 pak
- 56 - 64 STUKKEN BETREFFENDE DE BEGROTING.*
- 56 1945. 1 pak
- 57 1946. 1 pak
- 58 1947. 1 pak
- 59 1948. 1 pak
- 60 Buitengewoon begroting 1948. 1 omslag
- 61 1949. 1 pak
- 62 1950. 1 pak
- 63 1951. 1 pak
- 64 Vastleggingen 1949-1950. 1 omslag

65	Dossier betreffende de Begrotingscommissie opgericht bij Ministerieel Besluit van 12 maart 1947.	1 omslag
66	<i>66 - 74 STUKKEN BETREFFENDE DE BEGROTING VAN DE PROVINCIALE LANDBOUWKAMERS, 1949-1950.</i> Chambre provinciale d'Agriculture de Hainaut.	1 omslag
67	Chambre provinciale d'Agriculture de Liège.	1 omslag
68	Chambre provinciale d'Agriculture de Luxembourg.	1 omslag
69	Chambre provinciale d'Agriculture de Namur.	1 omslag
70	Provinciale Landbouwkamer van Antwerpen.	1 pak
71	Provinciale Landbouwkamer van Brabant.	1 omslag
72	Provinciale Landbouwkamer van Limburg.	1 pak
73	Provinciale Landbouwkamer van Oost-Vlaanderen.	1 pak
74	Provinciale Landbouwkamer van West-Vlaanderen.	1 pak
75	<i>75 - 83 STUKKEN BETREFFENDE DE BEGROTING VAN DE PROVINCIALE LANDBOUWMAATSCHAPPIJEN. 1949-1950.</i> Landboumaatschappij der provincie Antwerpen.	1 omslag
76	Landboumaatschappij der provincie Limburg.	1 omslag
77	Landboumaatschappij der provincie Oost-Vlaanderen.	1 pak
78	Landboumaatschappij der provincie West-Vlaanderen.	1 omslag

79	Société d'Agriculture de la province du Brabant.	1 omslag
80	Société d'Agriculture de la province de Hainaut.	1 omslag
81	Société d'Agriculture de la province de Liège.	1 omslag
82	Société d'Agriculture de la province de Luxembourg.	1 omslag
83	Société d'Agriculture de la province de Namur.	1 omslag
84	Stukken betreffende leveringen van brandstoffen, 1946-1953.	

85	IV. ALGEMENE STUKKEN Lokalen, 1940-1946.	1 omslag
86	Protocolaire formules, 1932.	1 omslag
87	Nota's betreffende het Cenraal Bureau voor Benodigheden, 1944-1945.	1 omslag